

JŪRAS VĒJA ENERĢIJAS PARKA SAARE-LIIVIETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas sabiedriskā apspriešana Latvijā

13.10.2022. plkst. 17.00-18.00 *Microsoft Teams* vide

Dalībnieki: Riin Kutsar, Epp Zirk, Kristiina Nauts, Andrus Zavadskis, Liisa Mällo, Liina Roosimägi, Helēna Kekure, Ilze Lielvalode, Rainer Persidski, Pēteris Daknis, Dzintars Vainovskis, Ilze Urtāne, Kristy Käärid, Kaspar Anderson

Protokolētājs: Epp Zirk (vides speciāliste, *Hendrikson&Ko OÜ*)

Sapulces tulks: Dita Lince

1. Iepazīstināšana ar projektu (sabiedriskās apspriešanas gaitā demonstrētā prezentācija ir pievienota protokolam)

Liisa Mällo (jūras vēja enerģijas parku attīstības vadītāja, *Utilitas Wind OÜ*) sniedza pārskatu par jūras vēja enerģijas parka attīstīšanas procesu un projektu.

Riin Kutsar (IVN vadošā speciāliste, *Roheplaan OÜ*) sniedza pārskatu par ietekmes uz vidi novērtēšanas programmu.

2. Jautājumi, priekšlikumi

Ilze Lielvalode (Latvijas Republikas Vides pārraudzības valsts birojs) sniedza Latvijas kolēģiem un citām ieinteresētajām pusēm skaidrojumus par procesu un tā etapu.

Dzintars Vainovskis norādīja, ka nosūtītajos materiālos viņš nav atradis informāciju attiecībā uz jūras satiksmi. Piemēram, Zviedrijas jūras vēja enerģijas parku ietekmes novērtējumā parasti ir atsevišķi apskatīti ar jūras satiksmi saistītie jautājumi – gan fiksēta informācija par esošo satiksmi, gan sniegts ietekmes novērtējums. Ir svarīgi pievienot šādu informāciju.

Riin Kutsar precizēja, ka šobrīd vēl nav sagatavots novērtējuma ziņojums, šobrīd norit ietekmes novērtēšanas pirmais etaps, kura ietvaros tiek apzināta esošā situācija un novērtēšanas nepieciešamība. Ziņojuma tulkojuma uz angļu valodu versijā ir minēts, ka projekta teritoriju šķērso kuģu ceļi un gaisa satiksmes ceļi. Tādējādi minētās jomas tiks novērtētas, cita starpā no navigācijas risku aspekta, un šajā procesā tiks veikta sadarbība ar Igaunijas Transporta departamentu. Salīdzinājumā ar iesniegtajā būvatļaujas pieprasījumā norādīto teritoriju no novērtējamās teritorijas ir izslēgta galējā dienvidu daļa, jo šo teritoriju šķērso kuģu un gaisa satiksmes ceļi, un attiecībā uz šo teritoriju pastāv arī citi ar vidi saistīti ierobežojumi, tādēļ šobrīd darbība notiek teritorijas centrālajā un ziemeļu daļā, kur pastāv reālākas attīstīšanas iespējas. Kopumā var teikt, ka šī tēma ir iekļauta ietekmes uz vidi novērtējuma programmā, un tiek pētītas un izvērtētas ar jūras satiksmi saistītās tēmas. Neskatoties uz to, ka jau šobrīd ir daļēji izslēgti konkrēti rajoni, novērtējuma ziņojuma izstrādes etapā tiks veikta attiecīgo aspektu novērtēšana. Precīzāka informācija tiks sniegta IVN ziņojumā.

Kaspar Anderson precizēja prezentācijas slaidos norādīto informāciju par vēja enerģijas parka attālumu no piekrastes. Bija rakstīts, ka 11 km no Latvijas piekrastes joslas, taču, visticamāk, ir domāts attālums no robežas.

Liisa Mällo paskaidroja, ka runa ir par attālumu no valsts robežas, un slaidos norādītā informācija tiks koriģēta.

Rainer Persidski vēlējās precizēt un saņemt papildu paskaidrojumus par kumulatīvās ietekmes novērtēšanas metodiku – kādas alternatīvas tiek savstarpēji salīdzinātas kumulatīvās ietekmes novērtēšanas kontekstā? Dažādu projektu ietekmes novērtēšana nevirzās vienādā tempā, un novērtēšanas brīdī tie var atrasties dažādos attīstības etapas.

Riin Kutsar paskaidroja, ka vispirms tiek novērtēts, kāds ir reālākais alternatīvais risinājums *Utiltas Wind* projekta teritorijā, un šī reālā alternatīva tiek novērtēta mijiedarbībā ar citām tuvākajā apkārtnē plānotajām darbībām, turklāt šajā procesā tiek ņemta vērā alternatīva, kura attiecīgajos ziņojumos atzīta par reālu. Nepieciešamības gadījumā šo tēmu būtu lietderīgi apspriest atsevišķi kopā ar Vides ministriju.

Riin Kutsar vēlējās noskaidrot, līdz kādam laikam varētu gaidīt Latvijas atsauksmes saistībā ar sabiedrisko apspriešanu.

Ilze Lielvalode paskaidroja, ka komentāru iesniegšanas termiņš ir noteikts līdz 24.10.2022., un par to ir informētas visas iesaistītās puses. Šis termiņš tiks ņemts vērā, iesniedzot atsauksmes Igaunijas pusei. Noteikti vēlētos saņemt arī šās tikšanās protokolu.

Liisa Mällo paskaidroja, ka tiks nosūtīts latviešu valodā tulkots sabiedriskās apspriešanas protokols.

Saare-Liivi meretuulepargi keskkonnamõjude hindamine

Piiriülene avalik arutelu, Läti

12.10.2022

UTILITAS

Utilitas on suurim taastuvenergia tootja Eestis

18,3 Mm²
Kõrvaldatud pind

2,4 TWh
Kõrvaldatud energia

9
Päikeseplaat

5 100
Kõrvaldatud hooneid

1,2¹⁰⁰ MW
Avalik taastuvenergia
tootmine

3
Suurim ja kiiresti
kõrvaldatav energia

2
Tulustajate arv (tootmine 19,8 MW
ja tagamine 10 MW)

375 000
Kõrvaldatavate hooneid
keskkonnamõjude kaudu

Utilitas on Eesti suurim taastuvenergia tootja. Ettevõtte omanikeks on Eesti riik ja Eesti Energia. Ettevõtte tegevus on keskendunud taastuvenergia tootmisele ja jaotamisele. Utilitas on Eesti suurim taastuvenergia tootja ja jaotaja. Ettevõtte tegevus on keskendunud taastuvenergia tootmisele ja jaotamisele. Utilitas on Eesti suurim taastuvenergia tootja ja jaotaja.

UTILITAS

Kavandatava tegevuse kirjeldus

Asukoht ja eesmärk:

- Liivi laht, Kihnu saarestik
- Lähimad tuulid Lääne rannikult ca 10,3 km kaugusel
- Ehitise kasutamise otstarve on meres paiknevate tuuleelektrijaama rajatiste kaudu elektritootmine ja/või vesiniku tootmine

Tuulikute arv:

- Hoonearu alalaadse kohaselt maksimaalselt 299 tuulikut
- KMH raames hinnatakse põhialternatiivi, milleks on kuni 160 elektrituulikut, omavahelise kaugusega 1-1,25 km
- Arenduse esimeses etapis on planeeritud püstitada vastavalt põhivõrgustidest poolt väljatõusnud tehnilistele tingimustele, ligikaudu 80 tuulikut koguvõimsusega 1200 MW

UTILITAS

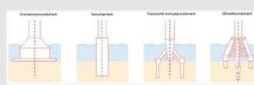
Kavandatava tegevuse kirjeldus

Tuulide parameetrid:

- KMH kättesaadavate turbinade nimivõimsust vahemikus 14-20 MW ning suurimad võimalikud tipuvõimsused ulatavad kuni 400 m-ni
- Hetkel suurimad võimalikud avamerele paigutatavad tuulikud on 14-15 MW, rootori diameetriga 220-236 m

Vundamendi tüüp:

- Kuna planeeritaval alal kõrgus merepinnast vahemikus 10-30 m, siis sellest tulenevalt on tehnoloogiline, et kasutusele tuleb võtta erinevaid vundamendi konstruktsioone
- Vundamenditüübid:
  - gravitatsiooniline vundament
  - väljundamend
  - tripood vundament
  - sõrestik vundament

UTILITAS

Kavandatava tegevuse kirjeldus

Veekaabelliidiste süsteem ja ühendus põhivõrguga:

- Kavandatava veekaabelliidise orienteeruv pikkus on ca 33 km ning selle koridori laius merepinnast on arvestatud 6-20 m
- Veekaabelliidise rajamine Eestis ning ühendamine elektrivõrku Eesti territooriumil
- Lisaks rajatakse meretuuleparki ka vähemalt üks alajaam, kuhu koonduvad tuulikutele tulevad elektrikaablid ning kus muundatakse pinget elektrivõrguga lihtsamaks sobivale pingetasele

UTILITAS

Saare-Liivi meretuulepargi indikatiivne ajakava ja hetkeseis

2017

Põhivõrgu maastikuga ja merepinnast kaugusega 1-1,25 km

2021

Hoonearu alalaadse kohaselt maksimaalselt 299 tuulikut

2022-2025

Kõrvaldatavate turbinade nimivõimsust vahemikus 14-20 MW ning suurimad võimalikud tipuvõimsused ulatavad kuni 400 m-ni

2025-2027

Projektivõime ja tuuleparki ehitamine

2028

Tuuleparki toimise etapi valimine ja elektrivõrgu edastamine

- KMH programmi koostamisega alustati 2022. aasta veebruaris
- September-Oktoober KMH programmi avalik väljapanek Eestis, sh piiriülene väljapanek Lätis, Leedus, Soomes ja Rootsis
- KMH programmi avalikud arutelud on kavandatud lisaks tänasele kohtumisele, Kihnus (17.10) ning Pärnus (19.10)
- KMH programmi heakskiitmine detsember 2022.

UTILITAS

Saare-Liivi meretuulepargi KMH ja koostööpartnerid

Tüüp	Partner	Alustamise aasta
Välistamine	WSP Global Inc., Kerttu Ots	2022-2024
Mõju merepõhja elustajatele ja elustiku koostöökasutajatele	TU Eesti Mereinstituut	2022-2023
Kolooniseerimise katse uuring	TU Eesti Mereinstituut	2022-2023
Mõju merevee kvaliteetile	TU Eesti Mereinstituut	2022-2023
Mõju loomadele	Eesti Ornitholoogiasühing	2022-2023
Mõju kaladele	TU Eesti Mereinstituut	2022-2024
Mõju nahkhiirtele	Elusik OÜ	2022-2023
Mõju mereelurajade (pilgud)	MTU Pro Mare	2023-2024
Mõju invertebrate (sõnnikute ja lennuvahustite) ning mõju loomadele ja mereelurajadele	Eesti Mereakadeemia	2023-2024
Mõju hüdroloogiale (hüdroloogid) ja loomadele, jätkumisele teatud riikide ning kaladele	Koostöö Transpordiametiga	2023-2024
Mõju kultuuripärandile	TafTech	2023-2024
Sotsiaal-majandusliku mõju uuring	Teostaja selgumisel	2023-2024

KMH uuringute koostööpartnerid

- Keskonnamõju hindamise programmi koostab keskkonnakonsultatsioonifirma Roheplaan OÜ koostöös Hendrikson & Ko OÜ-ga.
- KMH juhteksperdis on litsentseeritud KMH ekspert Riin Kutsar (KMH litsents nr KMH0131).
- KMH programmi koostamise on kaasatud mitmeid oma valdkonna juhtivaid eksperte nii Eestist kui välismaalt.
- Sõlmitud on lepingud kõigi hoonestusloa algatamise otsuses välja toodud keskkonnanuuringute teostamiseks ja suurem osa uuringuid on juba käimas.
- Uuringute tulemused selguvad hiljemalt 2024. aastal

UTILITAS

7

Kavandatava tegevuse eeldatavad olulised mõjud

Mõju Natura 2000 aladele ehk Natura hindamine	Kõikidele mõjualale jäävatele Natura 2000 ala kaitse-eesmärkidele viitakse läbi Natura hindamine. Tugineetakse läbiviidavate uuringute andmetele.
Kumulatiivsed mõjud e kujuvad mõjud	KMH aruande koostamisel hinnatakse koostöösid nii teiste sarnaste elluviidud kui ka võimalust kavandatavate planeeringute ja projektidega, et vältida meriali kumulatiivseid mõjusid, oh mere elustikule rände puudulikkade ja/või takistuste teket. KMH aruande koostamisel on võimalik kumulatiivsete mõjude hindamisel arvesse võtta sarnaseid projekte või mitme tegevuse sarnaste mõjude kuhjumist kaasa loevaid kavandatavaid muid projekte, mis on jõudnud kavandava KMH aruande koostamise ajaks vähemalt samasse hindamise etappi ehk on võimalik arvestada teise projekti kohta kogutud ja arvatud uuringu andmeid. Käesolev KMH ei saa hinnata kumulatiivseid mõjusid planeeringute ja projektide osas, mis on veel hoonestatava või KMH programmi etapis ehk välja pole selgistanud reaktiiv ja elluviidav alternatiivne lahendus ja maht.

UTILITAS

8

